

Ο ΧΟΡΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΜΑΘΗΤΟΥ

**ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ Η ΑΝΑΓΚΗ ΝΑ ΖΗΤΗΣΟΥΜΕ
ΛΟΙΠΟΝ ΟΛΟΙ ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ
ΝΑ ΜΗΝ ΠΡΟΧΩΡΗΣΟΥΝ ΣΤΑ ΛΥΚΕΙΑ, ΝΑ
ΚΑΤΑΡΓΗΘΟΥΝ, ΚΑΙ ΑΝΤΙ ΑΥΤΩΝ ΝΑ ΤΑ
ΠΡΟΩΘΗΣΟΥΜΕ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ
ΕΠΙΒΙΩΣΗΣ. ΤΑ ΔΕ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ
ΑΠΛΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΘΕΩΡΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗΣ
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΩΝ ΚΑΘΕ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ.**

Ίσως πολλοί από εσάς αγαπητοί αναγνώστες να θεωρήσετε τό μέτρο αυτό άκραιο, καί εκείνοι ή αυτός πού τό εισηγῆται να θεωρητε ότι τά ἔχουν χαμένα. Όχι αγαπητοί αναγνώστες, οὔτε άκραιο είναι τό μέτρο πού εισηγούμεθα, οὔτε τά ἔχουμε χαμένα. Είναι λοιπόν βέβαιον ότι μέ μαθηματική ακρίβεια τῶν μετέπειτα 30 χρόνων (δηλαδή 2021+ 30 ἔτη) ή ελληνική πολιτεία εάν συνεχίσει μέ αυτό τό άνορθόδοξο εκπαιδευτικό σύστημα, κατάλοιπο μασονικῶν επιρροῶν, θά εύρεθῆ να ἔχει ολοκληρώσει ένα τελευταίο κύκλο χαμένων χρόνων, κλειστή κλειδαμπαρωμένη πόρτα άπέναντι στην άληθινή έλευθερία τῆς σκέψευς, καί κυρίως διαστροφῆς τοῦ νοῦ τῶν μαθητῶν, καθώς στά σημερινά σχολεία επιτελῆται μία ύποκόσμια γκετοποίηση, ως τῶν διεφθαρμένων βαβυλωνίων μεγαλουπόλεων, ή ως μία νεοϋρκέζικη σκοτεινοβίωση τοῦ ύπονόμου-ύποκόσμου, κάτι σαν έκκολαπτόμενων «μπάτμαν» (άρσενικῶν καί θηλυκῶν= μεικτά σχολεία) καί βεβαίως μία λανθασμένη όνειροπόληση, αντί σωστούς όραματισμούς για τό μέλλον τους. Η όλη αυτή λοιπόν όλοένα καί περισσότερο συμμοριοποίηση τῶν μαθητῶν καί μαθητριῶν, τύπου διαμορφώσεως ὅπως τῶν σημερινῶν ήγετῶν μας στην πολιτική (τά φρικτά εκείνα προσωποποιημένα άποτελέσματα τοῦ εκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, πού άναβλύσαν έθιστικά τά ὅπια τοῦ λαοῦ= τήν κομματοκρατία, τά άριστερίζουσα τσίπουρα καί οί τσουπρες, τά κούτσουρα καί τούς χοντροκουτρομπαλάδες, τούς δεξιόστροφους άέρινους καί ντελικάτους μήτσους, μετά τήν κάθοδο τῶν οίκογενειοκρατιῶν δυνασκειῶν τους, ὅπως καί τούς κεντρώους σωσία-ληστῶν τους, επίσης δυνασκειῶν τους, πού δυστυχῶς άναδεικνύουν ΟΛΟΙ ΕΚΕΙΝΟΙ τά παρελθόντα φρικτά λάθη μας στό εκπαιδευτικό μας σύστημα) ΕΚΕΙΝΟΙ ΟΛΟΙ ΑΝΤΙΚΑΤΟΠΤΡΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΦΡΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ, ΚΑΙ ΟΧΙ ΜΟΝΟΝ' τά βιώνουμε όλοι μας στό πετσί μας, καί αυτό είναι

τό τραγικό αντίκτυπο για την κοινωνία μας, καί θά πρέπει νά σταματήσει ἡ συνεχῆς δέ παρεκκλίνουσα ἀνορθόδοξη φύση τῆς ἐκπαίδευσης τείνει νά δέσει ἀκόμα περισσότερο τό κάθε ἐπάγγελμα στόν Ἀντίχριστο (καθότι ἤδη εἶναι ὅλα πειραγμένα τά σημερινά ἐπαγγέλματα στήν ἔμμισθη καταναλωτική ἀλυσίδα τοῦ κόσμου μας) και νά ἰσχυροποιηθῆ ἡ καταναλωτική σκλαβιά στό ἐδάφιο ἐκεῖνο πού λέγει ἡ Ἁγία Γραφή μας : « ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ 13:17-18

17 καί ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι εἰ μή ὁ ἔχων τὸ χάραγμα, τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.

ΕΝΩ, ΕΑΝ ΜΑΘΕΙ ΝΑ ΑΥΤΟΝΟΜΗΤΑΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ, ΘΑ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΒΙΩΣΕΙ, ΚΑΙ ΔΕΝ ΘΑ ΕΞΑΡΤΑΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΑΣΤΟΤΕ ΚΡΑΤΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ – ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΠΟΥ ΡΕΠΕΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΤΕΙΑ. ΔΙΟΤΙ ΑΥΤΗ Η ΕΞΑΡΤΗΣΗ ΘΑ ΜΑΣ ΔΕΣΕΙ ΣΤΟΝ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟ, ΟΠΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΡΙΓΓΕΣ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ, ΤΑ ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ, ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΥΣ ΕΚΒΙΑΣΜΟΥΣ ΤΩΝ «ΦΩΣΤΗΡΩΝ» ΜΑΣ ΑΥΤΟΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ ΩΣ ΟΙ ΣΩΤΗΡΕΣ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΑΣ.

Μετά τίς τρεῖς τάξεις τοῦ γυμνασίου λοιπόν ὁ ἄνθρωπος δέν πρέπει νά βρεθεῖ γυμνός στά δόντια τοῦ λύκου (τῶν ἐπόμενων τριῶν τάξεων λυκείου) διότι θά ἔχει δεθεῖ σίγουρα χειροπόδαρα.

Μετά τίς τρεῖς τάξεις ἑνός ἄλλου ὅμως γυμνασίου, μέ ὀρθόδοξες ἀρχές, καί βεβαίως ἕνα προηγούμενο ὀρθόδοξο δημοτικό τῶν ἕξι τάξεων ὁ σπουδαστής καί ἡ σπουδάστρια (ἀρρένων καί θηλέων ξεχωριστά) πρέπει νά καλεῖται νά

δείξει τις δυνάμεις του στήν πρακτική ἐπιβίωση (ἀγρο-καλλιέργειες, κτηνοτροφία, ἐπεξεργασία ἀγροτικῶν καί κτηνοτροφικῶν προϊόντων, ὀρθόδοξη ἀνακύκλωση, προστατευτική περιβαλλοντική ξηρᾶς καί θαλάσσης, ὀρθόδοξη ἐκμετάλλευση τοῦ θαλάσσιου πλούτου, οἰκιακή οἰκονομία). Ἐχοντας λοιπόν ἐμπράκτως ἀποδείξει τήν αὐτονομία τῆς ἐπιβιώσεώς του, χωρίς νά ἐπιβιώνει ὡς κενό σκουῖπρο ἀπομνημόνευσης ἄχρηστων γραπτῶν λογίδιων στά σπουδαστικά βιβλία, ἐπάνω στήν ἐπιφάνεια τῆς γλοιώδους θαλάσσης-κοινωνίας μας, καταβυθίζοντας τόν χρυσό κανόνα τῆς ὀρθόδοξης ἐπιβίωσης, καί ἐγκλωβίζοντας συγχρόνως συμπτυκνωμένων ἄχρηστων σκουπιδιῶν στό κεφάλι του, τότες, καί ἐάν τό ἐπιθυμοῦν κάποιοι μποροῦν νά δηλώσουν μετέπειτα πανεπιστημιακά σεμινάρια γιά τήν ἀποκτήση τίτλου ἐπαγγέλματος διά μέσου τῶν νέων πανεπιστημίων καί πολυτεχνείων, κάτι πού φυσικά δέν θά ἔχουν καμμία σχέση μέ τά σημερινά ἀνορθόδοξα καί φυσικά ἀπαράδεκτα αὐτά σημερινά ἄσυλα -ἐκπαιδευτικά πανεπιστημιακά ἰδρύματα, πού συναγωνίζονται τούς ἀσθενεῖς στά ψυχιατρικά ἄσυλα.

Θά ἀναφέρω μόνον ἕνα παράδειγμα, τό πολυτεχνεῖο πού ἀποφοιτοῦν οἱ σπουδαστές μας ὡς ἀρχιτέκτονες.

Ἡ σημερινή ἀρχιτεκτονική κτιρίων εἶναι ὅτι πιό ἀντιπροσωπευτικό σκοτισμοῦ τοῦ νοῦ ἔχει νά δώσει τό ἰσχύον σημερινό ἐκπαιδευτικό σύστημα. Δημιουργήσαμε ἄχρηστα τιμεντοκλουβόσπιτα, καί ἕνας Θεός ξέρει ἐάν εὐρεθῆ νά μᾶς κλωτσήσει ἕνας δυνατός σεισμός ποιά θά εἶναι ἡ τραγική κατάληξη μας.

Οί σεισμοί από αρχαιοτάτων χρόνων ως νά προσπαθοῦν νά σωφρονίσουν τόν ἄνθρωπο, δηλαδή στό νά ἔχει πνεῦμα ταπεινό, μέ διάκριση, ἀλλά καί ἀπλό· ἀλλά παρόλο τά «χαστούκια»= τούς σεισμούς πού λαμβάνει ἡ ἀνθρωπότητα, μέ τίς καταστροφές, ἀπώλεια ζωῶν, οἰκονομικῶν αἱμορραγιῶν, καί ψυχικῶν τραυμάτων, δέν κατεβάζει λογικά, ταπεινά καί παιδικά ἡ ἀνθρωπότητα τό κεφάλι, νά δεῖ τά πόδια τοῦ τραπεζιοῦ. Ξέρει μόνον στά παιδάκια στό σχολεῖο νά τούς λέγει πῶς νά προφυλαχτοῦν σπεύδοντας ταχέως κάτω ἀπό τά τραπέζια-θρανία, μαθαίνοντας τα νά ζοῦν μέ τήν δαμόκλειο σπάθα πάνω ἀπό τά κεφάλια τους, ὑποταγή στήν βασιλεύουσα στεφανωμένη βλακεία τους, ὅπως τόν σημερινό κορώννα-ιό, την κορωνίδα τῆς ἐκμεταλλεύσεως τους.

Ὅμως τά ἀθῶα μάτια τῶν παιδιῶν, σέ ὅλη τήν διάρκεια τοῦ σεισμοῦ, τά ματάκια τους θαρρεῖς ἐνστικτωδῶς εἶναι καρφωμένα στά ποδαράκια τοῦ τραπεζιοῦ πού «χορεύουν».

Ἔτσι λοιπόν, καί ἓνας «παράξενος» μαθητής, μόλις ξεπεράστηκε ὁ δυνατός σεισμός, βγῆκε κάτω ἀπό τό θρανίο του σάν κάποιο μικρό ἀρκουδάκι, καί ἄρχισε νά χορεύει.

Ἡ δασκάλα του τό μάλωσε, καί τοῦ εἶπε νά καθήσει ἀμέσως στό θρανίο του, ἀλλά αὐτός συνέχισε τόν ὁμορφο χορό του, ὁμοίαζε μέ ποντιακό, σηκώνοντας τά ποδαράκια του, καί τινάζοντας τά κάτω, χορεύοντας. Τότες, ἡ δασκάλα τό μάλωσε μέ λόγια ἄσχημα, μήν μπορώντας νά κατανοήσει τό μάθημα πού ἐλάμβανε ἀπό τόν χαρούμενο μαθητή της.

Καί ὁ μαθητής κάθισε στό θρανίο του καί σῶπασε.

Ἐνθυμοῦνταν ὅμως χαρούμενο, ὅταν ἔσκυψε τό κεφάλι, καί εἶδε τά ποδαράκια τοῦ θρανίου του νά χορεύουν, καί πέρασε δυστυχῶς αὐτό τό σπουδαῖο ἀγνό μάθημα ἀντισεισμικῆς ἀρχιτεκτονικῆς (ἐκ συνθηκῶν) στήν λήθη τοῦ χρόνου.

Πέτρωσαν τά σχολεῖα μας, καί οἱ καρδιές τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας, καί οἱ σπουδαγμένοι ἀρχιτέκτονες συνέχισαν τά μακάβριο ἐκεῖνο ἔργο τους, τό τσιμεντάρισμα τοῦ θεμελίου στύλου, καί οἱ κολόνες πετρωμένες ἀπό τά τσιμέντα μέσα στήν γῆ, μήν ἀντέχοντας τήν πίεση, ἐνσωματώνονται μέ τήν γῆ, καθῶς τραβοῦν τήν δύναμη ἀπό τήν γῆ, σάν τόν μυθικό Ἄνταϊο, καί ξεσποῦν σέ ραγίσματα καί γκρεμίσματα μέ κάθε σεισμό δυνατό σέ κάθε κτίριο.

ΕΙΚΟΝΑ: Ο ΗΡΑΚΛΗΣ ΣΗΚΩΝΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΔΑΦΟΣ ΤΟΝ ΑΝΤΑΙΟ, ΚΑΙ ΕΚΕΙΝΟΣ ΧΑΝΕΙ ΤΗΝ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ.

Τά σχολεία λοιπόν, όπως και τά σπίτια μας καθημερινά ραγίζουν, όπως και οί καρδιές τῶν μαθητῶν, καί πρέπει τά κτίρια νά κατασκευάζονται ὡς τό ἀνθρώπινο εὐλύγιστο παιδικό σῶμα, μέ τόν ἐλαφρύ, εὐλύγιστο καί ἰσχυρό σκελετό του, λειτουργικά ἐν τέλει ὡς τό ἀνθρώπινο σῶμα. Καί ὅταν ἡ γῆ χορεύει, χορεύει καί ἐκεῖνο τό σῶμα (τό κτίριο) καί περισσότερο τά πόδια.

Τέσσερις τρύπες λοιπόν γιά τέσσερις σιδηροδοκοῦς, πού εἰσέρχονται μέσα ὡς τά τέσσερα πόδια. Καί κλείνουμε τίς τρύπες μέ ἄμμο, ὄχι μέ τσιμέντο, ὥστε στό σεισμό νά χοροπηδοῦν οί κολόνες-πόδια ἐλεύθερα, ὅπως ἐκείνου τοῦ τραπέζιου. Ἔτσι λοιπόν κανένα κτίριο δέν κατεδαφίζεται, διότι τώρα τό ἴδιο τό σχολεῖο . . εἶναι ἕνα μεγάλο τραπέζι.

Τά παιδιά τώρα δέν χρειάζονται νά μποῦν κάτω ἀπό τό τραπέζι, τό ἴδιο τό σχολεῖο τους εἶναι ἕνα τραπέζι, ἡ σκέψη μίας ὀρθοδόξου λογικῆς πού δυστυχῶς μένει ὡς ἀρχαῖο πολύτιμο μνημεῖο μέσα στά χῶματα, πετρωμένο, τσιμενταρισμένο (οί κολόνες θεμέλια).

Βίντεο: Το τραγούδι του σεισμού - Earthquake's song
<https://www.youtube.com/watch?v=id8BnCHMtAA>

**ΔΙΑΒΑΣΕΤΕ ΠΑΡΑΚΑΤΩ, ΤΙ ΕΙΧΕ ΓΡΑΨΕΙ ΓΙΑ ΤΟ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Ο ΗΡΩΙΚΟΣ
ΑΓΙΟΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΜΑΣ, ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΣ ΚΑΝΤΙΩΤΗΣ.**

ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ Ν. ΚΑΝΤΙΩΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «Ο ΣΤΑΥΡΟΣ»
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΥΓΟΥΣΤΙΝΟΥ Ν. ΚΑΝΤΙΩΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

ΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*«Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῆ
Κύριος καὶ ἀπολείσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας»
(Ψαλμ. 2,12)*

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΠΙΘΑ»
(1964-1966)

ΕΚΔΟΣΙΣ Β΄

ΑΘΗΝΑΙ 1995

Ἡ θεωρία τῆς μορφώσεως τῶν Ἑλληνοπαίδων διὰ μόνης τῆς κλασσικῆς παιδείας ἐπεκράτησε. Τὰ πρῶτα

**Πληθώρα
Γυμνασίων**

Γυμνάσια τοῦ νεοσυστάτου Ἑλληνικοῦ Κράτους ὑπῆρξαν κλασσικοῦ τύπου. Ἐκυριάρχουν εἰς αὐτὰ οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνες συγγραφεῖς. Ἐ-

διδάσκετο ἀκόμη καὶ ἡ μυθολογία τῶν ἀρχαίων θεῶν. Τὰ ἄλλα μαθήματα, καὶ ἰδίως τὸ Θρησκευτικὸν μάθημα, ἀνεστέναζον δι' ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς χώρου εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων. Ἀλλὰ τὴν ἔλλειψιν αὐτὴν ἀνεπλήρωναν αἱ σεβάσμιαι φυσιογνωμίαι σοφῶν καὶ ἐμπνευσμένων διδασκάλων τοῦ Γένους, ὡς τοῦ Βάμβα, τοῦ Γενναδίου καὶ τοῦ Ἀντωνιάδου, οἱ ὅποιοι διηύθυναν τὰ πρῶτα Γυμνάσια τῆς Ἑλλάδος. Ἦσαν δὲ τὰ πρῶτα Γυμνάσια ἐλάχιστα. Ἐν εἰς τὴν Σύρον, ἔν εἰς τὸ Ναύπλιον, ἔν εἰς τὰς Πάτρας, ἔν εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἔν ἢ δύο εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ εἴτι ἕτερον.

Ἄλλ' ἀλλοίμονον! Τὰ ὀλίγα κλασσικὰ Γυμνάσια ἔγιναν πολλά. Ἐντὸς ἐνὸς αἰῶνος ἐλευθέρου ἔθνικοῦ βίου τὰ Γυμνάσια κλασσικοῦ τύπου ὑπερέβησαν τὰ διακόσια. Ὁ νομὸς π.χ. τῶν Κυκλάδων, ὁ ὅποιος εἶχε τότε ἓν μόνον Γυμνάσιον, τὸ ὀνομαστὸν Γυμνάσιον τῆς Σύρου, ἔχει σήμερον περὶ τὰ 10. Ἡ Κρήτη, ἡ ὁποία ἄλλοτε εἶχεν ἓν ἢ δύο Γυμνάσια, ἔχει σήμερον ὑπὲρ τὰ 30. Καὶ μικρὰ χωρία, χάρις εἰς τὴν ὑποστήριξιν ἰσχυρῶν πολιτικῶν, ἀπέκτησαν Γυμνάσια.

Νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ γράμματα! Αὐτὸ ἦτο τὸ σύνθημα. Ἀλλὰ ποῖα, παρακαλῶ, γράμματα; Ὑστερον ἀπὸ ὀκταετῆ ἢ ἑξαετῆ φοίτησιν εἰς τὰ Γυμνάσια, τί ἀπεκόμιζον τὰ τέκνα τῆς Ἑλλάδος; Νὰ διαβάξουν εὐχερῶς καὶ νὰ ἐννοοῦν ἓν ἀρχαῖον κείμενον, νὰ συντάσσουν μίαν ἔκθεσιν ἰδεῶν, νὰ γράφουν μίαν ἐπιστολὴν ἢ μίαν αἴτησιν, ἢ νὰ ὀμιλοῦν ἐπὶ τέλος ὀρθῶς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν ἀποφοίτων δὲν εἶνε εἰς θέσιν. Νὰ ἐμορφώνοντο τοῦλάχιστον ἠθικῶς, καὶ νὰ ἐξήρχοντο ἄνθρωποι ἐκ τῶν σχολείων! Ἀλλὰ περὶ ἠθικῆς μορφώσεως τῆς νεότητος μικρὸς ὁ λόγος.

Τὰ παιδιὰ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν γονέων τῶν ἐνεγρά-
φοντο εἰς τὰ Γυμνάσια ὄχι πρὸς ἠθικὴν διάπλασιν, ἀλ-
λὰ διὰ ν' ἀποκτήσουν ἓνα «χαρτί» καὶ νὰ «ζήσουν».
Τὸ χαρτί=εἰσιτήριο εἰς τὸν δημόσιον προϋπολογισμόν.

Καὶ ἐπειδὴ ὁ δημόσιος προϋπολογισμὸς τῆς Ἑλ-
λάδος εἶνε ἀδύνατον νὰ περιλάβῃ ὅλους τοὺς ἀποφοί-
τους τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν ἀνωτάτων θεωρητικῶν
Σχολῶν, ἐδημιουργήθη, ὡς ἦτο ἐπόμενον, ὀλόκληρος
στρατιὰ ἀδιορίστων νέων, οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῆς μονομε-
ροῦς «κλασσικῆς» μορφώσεώς των, εἶνε ἀνίκανοι, ἀλ-
λὰ καὶ ἀπρόθυμοι νὰ ἐξασκήσουν πρακτικὸν ἐπάγ-
γελμα.

Γράφομεν, ὅτι οἱ ἐκ τῶν κλασσικῶν σχολείων προερ-
χόμενοι νέοι εἶνε ἀπρόθυμοι διὰ ν' ἀσκήσουν πρακτι-
κὸν ἐπάγγελμα. Διότι εἰς τὸ βάθος τῆς διανοίας των,
ὡς αὕτη ἐμορφώθη εἰς τὰ σχολεῖα, ἔχει ριζωθῆ ἡ ἰδέα,
ὅτι αἱ χειρωνακτικαὶ ἐργασίαι δὲν περιποιῶν τιμὴν
εἰς ἓνα «μορφωμένον» νέον. Τὸ χαρτί, τὸ ὁποῖον κρατεῖ
εἰς τὰς χεῖράς του, τοῦ ἔχει δημιουργήσει τοιοῦτον ἐ-
γωισμόν, ὥστε ἐκ τῆς ὑψηλῆς φανταστικῆς του θέσεως
νὰ βλέπῃ ὡς ὄντα κατώτερα τοὺς ἐργαζομένους χει-
ρωνακτικῶς. Πίνει ὁ κύριος αὐτὸς τὸ γάλα του, καὶ
θέλει νὰ τὸ πίνῃ καθημερινῶς. Ἄλλὰ νὰ βοσκήσῃ πρό-
βατα καὶ ἀγελάδας δὲν καταδέχεται. Τρώγει ὁ κύριος
αὐτὸς τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων τὸ νοστιμώτα-
τον χοιρίδιον, ἀλλὰ μὴ τοῦ εἰπῆτε νὰ φροντίσῃ τὸν
χοῖρον οὔτε μίαν ἡμέραν. Τρώγει τὰ λαχανικά, ἀλλὰ
τὸν κῆπον δὲν θέλει νὰ καλλιεργήσῃ. Τρώγει τὸν λευ-
κὸν ἄρτον, ἀλλὰ τὸ ἄροτρον καὶ τὸ δρέπανον δὲν τὰ
ἐγγίζει. Αὐτοῦ τοῦ εἴδους αἱ ἐργασίαι εἶνε διὰ τὸν
ἀγράμματον πατέρα, διὰ τὴν μητέρα, διὰ τὴν ἀδελφὴν,
διὰ τὴν γιαγιάν, διὰ τὸν παπποῦν, καὶ δι' ὄσους ἐν γένει
δὲν ἔμαθον γράμματα, οἱ ὁποῖοι πρέπει, κατ' αὐτὸν
τὸν κύριον, νὰ κοπιάζουν, νὰ τοὺς ψῆνῃ ὁ ἥλιος, νὰ
τοὺς περονιάζῃ τὸ ψῦχος, νὰ ὑφίστανται ὄλας τὰς τα-
λαιπωρίας τῆς ἀγροτικῆς καὶ χειρωνακτικῆς ἐν γένει
ζωῆς, διὰ νὰ τοῦ ἐτοιμάζουν πλούσιον τὸ τραπέζι καὶ

176

νά κάθεται καὶ νά τρώγη ὁ ἀφέντης! Βλέπετε, αὐτὸς ἔμαθε γράμματα καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νά λερῶνῃ τὰ χέρια του μὲ κατωτέρου εἴδους ἐργασίας.

Αὐτὴν τὴν νοσηρὰν νοοτροπίαν τῆς σπουδαζούσης νεότητος θέλων νά κτυπήσῃ ἀρχηγὸς ὀλοκληρωτικοῦ

**Ἑποτίμησις
ἐργασίας**

Κράτους εἶχε διατάξει, οἱ σπουδα-
σταὶ τῶν θεωρητικῶν Σχολῶν κατὰ
τοὺς θερινοὺς μῆνας τῶν διακοπῶν
καὶ ἐπὶ ἓν χρονικὸν διάστημα μετὰ

τὴν λήψιν τοῦ διπλώματος νά ἐργάζωνται ὑποχρεωτι-
κῶς εἰς τὰ κολχόζ, διὰ νά ἐπέρχεται οὕτω συναδέλφω-
σις τῶν μορφωμένων μὲ τοὺς χειρωνακτικῶς ἐργαζο-
μένους. Καὶ πρόκειται, παρακαλῶ, περὶ ἀθέου ἀρχη-
γοῦ, ὁ ὁποῖος ὅμως ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἐργασίας εἶνε
ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ἐνῶ
ἔδω εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἡ ὁποία καυχᾶται ὅτι εἶνε χώρα
χριστιανική, ὁ λαὸς ἐξακολουθεῖ νά ἔχη τὴν προκατά-
ληψιν τῶν εἰδωλολατρῶν προγόνων μας, οἱ ὁποῖοι ἔ-
καμνον διάκρισιν μεταξὺ ὑψηλῶν θεωρητικῶν ἐνασχολή-
σεων (!) καὶ χειρωνακτικῶν ἐργασιῶν. Αἱ θεωρη-
τικαὶ ἐνασχολήσεις ἦσαν τῶν ἐλευθέρων πολιτῶν, ἐνῶ
αἱ χειρωνακτικαὶ ἐργασίαι, θεωρούμεναι ὡς βάνασοι,
ἦσαν μόνον τῶν δούλων.... Οἱ δοῦλοι ἔσκαπτον
τοὺς ἀγρούς, ἔβοσκον τὰ ποίμνια, εἰργάζοντο εἰς τὰ
μεταλλεῖα, μετέφερον ὡς ὑποζύγια τὰ βάρη, τοὺς ὀγ-
κολίθους ἐκείνους, μὲ τοὺς ὁποίους καὶ ἔκτιζον τὰ
μέγαρα τῶν εὐγενῶν καὶ τὰ διάφορα μνημεῖα τοῦ
«πολιτισμοῦ». Οἱ δὲ εὐγενεῖς, οἱ ἐλεύθεροι πολῖται, οἱ
ἀναπνέοντες τὸν δημοκρατικὸν ἀέρα τῆς πόλεως, ἡ-
σχολοῦντο μὲ φιλοσοφίαν καὶ πολιτικὴν. Καὶ ἀργόσχολοι
ὄντες ἔζων τὴν πλεον πολυτελῆ καὶ διεφθαρμένην
ζωὴν ἀπολαμβάνοντες τοὺς κόπους τῶν ταλαιπώρων
δούλων, τοὺς ὁποίους οὐδὲ κἂν ὡς ἀνθρώπους ἐθεώρουν.
Αὐτὸς ὁ Ἄριστοτέλης ἐκήρυττεν, ὅτι ἡ φύσις δημιουρ-
γεῖ δύο εἰδῶν ἀνθρώπους, τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς
δούλους!

Ἡ προκατάληψις τῶν ἀρχαίων προγόνων μας ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἐργασίας, ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχη καὶ σήμερον εἰς τὴν Χώραν μας. Προκατάληψις δεσπόζουσα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος. Ἐγέμισεν ἡ χώρα μας ἀπὸ κλασσικὰ Γυμνάσια καὶ θεωρητικὰς Σχολὰς. Καὶ ἔλα τώρα σὺ νὰ εἶπης εἰς τὰς στρατιάς τῶν ἀνέργων ἀποφοίτων Γυμνασίων καὶ ἄλλων Σχολῶν, τοὺς ὁποίους δὲν δύναται ν' ἀπορροφήσῃ ὁ δημόσιος ὀργανισμός, ἔλα νὰ εἶπης, ὅτι καλὸν εἶνε καὶ δι' αὐτοὺς καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ διὰ τὴν πατρίδα νὰ στραφοῦν πρὸς ἐπαγγέλματα πρακτικά, τῶν ὁποίων ὑπάρχει μεγάλη ἀνάγκη. Ποῖος θὰ σέ ἀκούσῃ; "Ὁχι μόνον δὲν θὰ σέ ἀκούσῃ, ἀλλὰ καὶ θὰ σέ ἀντιπαθήσῃ καὶ θὰ σέ ὑβρίσῃ. Θεωρεῖ τὸν ἑαυτὸν του φοβερὰ ἀδικημένον καὶ θῦμα τῆς κοινωνίας. Καὶ εἶνε ὄντως θῦμα τῆς κοινωνίας. Διότι ἐὰν ἡ Ἑλληνικὴ Πολιτεία εἶχε καλῶς διοργανώσῃ τὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως, δὲν θὰ ἐδημιουργεῖτο τοιαύτη κατάστασις. Δὲν θὰ ὑπῆρχον νέοι ἀνεργοί.

Γράμματα! Γράμματα! Αὐτὴ ἡ φωνὴ ὑπενθυμίζει τὴν φωνὴν τοῦ Πτωχοπροδρόμου, ὁ ὁποῖος ἐξεπαιδεύθη μὲν εἰς τὴν κλασσικὴν παιδείαν, ἀλλὰ μὴ γνωρίζων καμίαν τέχνην ἔπεσεν εἰς δυστυχίαν καὶ κατηρᾶτο τὴν ἡμέραν πού ἐνεγράφη εἰς τὸ σχολεῖον. Ὅρθῶς κρίνων τὴν ἀθλιότητα τοῦ παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ὁ κ. Εὐστάθιος Σταθόπουλος, διευθυντῆς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Ἀγίας Ἀναστασίας τῆς Θεσσαλονίκης, γράφει εἰς πύρινον ἄρθρον εἰς τὸ περιοδικὸν αὐτοῦ «Ἐ γ ε ρ τ ῆ ρ ι ο ν» (μηνὸς Νοεμβρίου 1966) τὰ ἑξῆς: «Γράμματα! Γράμματα! "Ἄν ὄλοι καὶ ὄλαι θέλουμε τὰ γράμματα ὡς ἐπάγγελμα μόνον, διὰ νὰ καθήμεθα καὶ νὰ καλοπερνᾶμε, τότε ποῖοι καὶ ποῖαι θὰ ἐργασθοῦν διὰ νὰ μᾶς μισθοδοτοῦν καὶ νὰ μᾶς τρέφουν; Μήπως περάσαμε τοὺς ἄλλους καὶ τὰς ἄλλας διὰ μωρούς, διὰ δούλους καὶ ὑποζύγια; "Ἡ μήπως θὰ κατέλθουν ἀπὸ τοὺς Οὐρανούς οἱ ἄγγελοι καὶ αἱ πνευματικαὶ δυνάμεις διὰ νὰ δουλεύουν δι' ἡμᾶς;».

178

Ἵπερετιμήθησαν ἐν Ἑλλάδι τὰ γράμματα. Καὶ ὁποῖα γράμματα! Κολλυβογράμματα! Ἵπετιμήθησαν δὲ ἡ γεωργία, αἱ τέχναι καὶ ἐν

Ἵ Χριστὸς ὁ πρῶτος ἐργάτης γένει τὰ πρακτικά, τὰ χειρωνακτικά ἐπαγγέλματα. Καὶ ἡ Ἑλλάς πληρῶνει ἤδη ἀκριβὰ τὰς συνεπειὰς τῆς ἐσφαλμένης ἀντιλήψεως περὶ ἐργασίας. Ἵνάγκη ἐπέιγουσα ν' ἀναθεωρηθῆ τὸ ὄλον πρόγραμμα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς νέας γενεᾶς. Ἵ Ἑλλάς δὲν ἔχει ἀνάγκην ἀπὸ τοὺς δῆθεν μορφωμένους νέους, ἀργοσχόλους, καφενοβίους, ἐρωτύλους, θεσιθήρας, προικοθήρας, οἱ ὁποῖοι δι' ὄλων τῶν ἀνετίμων μέσων ζητοῦν νὰ ἐξασφαλίσουν ἕνα εὐκόλον τρόπον ζωῆς καὶ νὰ ζήσουν τὴν «ντόλτσε βίτα» εἰς βάρος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου. Ἵ Ἑλλάς πρέπει νὰ ἐκκαθαρισθῆ ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτὸ τῶν νέων. Ἵ Ἑλλάς ἔχει ἀνάγκην νέων οἱ ὁποῖοι, σὺν τῇ γραμματικῇ καὶ ἠθικῇ μορφῶσει, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ γνωρίζουν μίαν τέχνην.

Ἵλλὰ διὰ νὰ στραφῆ ἡ Ἑλληνικὴ νεότης πρὸς τὰς τέχνας καὶ τὰ πρακτικά ἐπαγγέλματα, πρέπει πρωτίστως νὰ ἐκριζωθῆ ἐκ τῆς διανοίας τῶν Ἑλλήνων ἡ προκατάληψις κατὰ τῆς χειρωνακτικῆς ἐργασίας. Πρέπει καὶ πάλιν νὰ ἐξυψωθῆ εἰς τὴν συνείδησιν ὄλων ἡ ἐργασία τὴν ὁποῖαν κάμνουν οἱ γεωργοί, οἱ ποιμένες, οἱ ξυλουργοί, οἱ σιδηρουργοί, οἱ κτίσται, οἱ ἄλιεῖς, οἱ ναυτικοί, καὶ ἐν γένει ὄλοι οἱ τὰς πρώτας ὕλας τῆς φύσεως ἐπεξεργαζόμενοι. Ἵνάγκη νὰ γίνῃ εὐρεῖα διαφώτισις, ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ νηπιαγωγείου. Ἵνάγκη οἱ ἄμβωνες τῶν ναῶν νὰ κηρύξουν ἐκ νέου μὲ ζωηρότητα ἐκφράσεως τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν περὶ ἐργασίας, τὴν ὁποῖαν δυστυχῶς ἔχει λησμονήσει ὁ λαὸς μας. Διότι εἶνε πανθομολογούμενον τῆς ἱστορίας δίδαγμα, ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἐξύψωσε καὶ ἐξηγίασε τὴν ἐργασίαν τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων.

Αὐτὸς ὁ ἰδρυτὴς τῆς ἀγιωτάτης μας Θρησκείας,

ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ἐγεννήθη πτωχὸς ἐν-
 τὸς ἐνὸς περιβάλλοντος ἀνθρώπων, οἱ ὅποιοι ἐδού-
 λευον μὲ τὰ χέρια των καὶ ἔτρωγον μὲ τὸν ἰδρῶτα τοῦ
 προσώπου των τὸ ἄρτον. Δὲν ἐφοίτησεν εἰς Σχολάς,
 ὅπου ἐφοίτων τὰ τέκνα τῶν πλουσίων. Τρία βιβλία ἦ-
 σαν ἐνώπιον τοῦ Χριστοῦ ἀνοικτά. Ἡ Γραφή, ἡ φύσις
 καὶ ἡ ζωή. Ἡ καθαρὰ καρδιά Του ἦτο τὸ θεῖον κάτο-
 πτρον. Ἐπεκοινῶνει μὲ τὸν Πατέρα. Ἐνεπνέετο ἄνωθεν.
 Καὶ «προέκοπτε σοφία» (Λουκ. 2, 52). Ἄλλ' ἐ-
 νῶ ὁ Χριστὸς δὲν ἐφοίτησεν εἰς Σχολάς ἀνθρώπων, ἐ-
 φοίτησεν ὅμως ἐπὶ μίαν εἰκοσαετίαν εἰς ἄλλου εἶδους
 σχολεῖον. Εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ τέκτονος Ἰωσήφ,
 τοῦ μνήστορος τῆς Παρθένου. Ἐκεῖ, εἰς τὸ ἐργαστή-
 ριον, ὁ Ἰησοῦς διῆλθε τὴν ἐφηβικὴν καὶ νεανικὴν Του
 ζωὴν. Ἐβοήθει τὸν Ἰωσήφ εἰς τὰς χειρωνακτικὰς ἐρ-
 γασίας. Ἐμαθε νὰ κατασκευάζῃ ἄροτρα καὶ ζυγούς.
 Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὸν Ἰησοῦν νὰ κρατῇ τὸ
 ζεμπίλι πὺν περιεῖχε τὰ ξυλουργικὰ ἐργαλεῖα, νὰ συν-
 οδεύῃ τὸν Ἰωσήφ, νὰ πηγαίνουν εἰς τὰς οἰκίας τῶν
 κατοίκων τῆς Ναζαρέτ, καὶ νὰ τοποθετοῦν θύρας καὶ
 παράθυρα. Καὶ νὰ λαμβάνουν τὴν πενιχρὰν των ἀμοι-
 βήν. Ὁ Χριστὸς ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος ἐργάτης τῆς Χριστι-
 ανωσύνης. Ὡς λέγει νεώτερος συγγραφεὺς τοῦ βίου
 τοῦ Χριστοῦ, κάποιος εὐλαθῆς ἐπίσκοπος παρεκάλει
 τὸν Θεὸν νὰ τοῦ φανερώσῃ, τί ἔκαμνεν ὁ Ἰησοῦς προ-
 τοῦ ἐξέλθῃ εἰς τὸν δημόσιον βίον. Ὁ Θεὸς ἤκουσε τὴν
 προσευχὴν, καὶ ὁ ἐπίσκοπος εἶδεν ἀποκαλυπτικὸν ὄ-
 νειρον. Τοῦ ἐφάνη ὅτι ἔβλεπεν ἕνα ξυλουργὸν νὰ ἐργά-
 ζεται, πλησίον του δὲ ἕν μικρὸν παιδίον νὰ τὸν βοηθῇ.
 Καὶ εἰς μίαν στιγμὴν μίᾳ παρθένος, ἐνδεδυμένη πρά-
 σινα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον καὶ ἐκάλεσε τὸν
 ξυλουργὸν καὶ τὸν μικρὸν νὰ καθήσουν εἰς γεῦμα, τὸ
 ὅποιον εἶχεν ἐτοιμάσει. Ὁλην τὴν σκηνὴν ὁ ἐπίσκοπος
 ἔβλεπεν ἐν τῷ ὄνειρῳ κρυμμένος ὀπισθεν τῆς θύρας.
 Τότε τὸ μικρὸν παιδίον ἤνοιξε τὸ στόμα Του καὶ εἶπε·
 Διατί αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος στέκεται ἐκεῖ; Δὲν θὰ ἔλθῃ
 καὶ αὐτὸς νὰ φάγῃ μαζί μας; Ὁ ἐπίσκοπος εἰς τὸ

σημείον αὐτὸ ἐτρόμαξε καὶ ἐξύπνησεν.

Ἐργάτης ὁ ἴδιος ὁ Κύριος, ὅταν ἐξῆλθεν εἰς τὸν δημόσιον βίον ἐτίμησε τὴν τάξιν τῶν ἐργατικῶν καὶ τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων. Ἀλιεῖς ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι μαθηταὶ Του. Καὶ λαὸς ποῦ εἰργάζετο εἰς χειρωνακτικὰς ἐργασίας καὶ ἔζη τὴν ζωὴν τῆς ἐντίμου πενίας, αὐτὸς ὁ λαός, ποῦ περιφρονητικῶς ὠνόμαζον οἱ ἐχθροὶ Του ὄχλον, ἤκουε μὲ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν τὸν Ῥαββί, ὁ ὁποῖος ἐδίδασκεν ὄχι ὅπως οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι, ἀλλὰ μὲ γλῶσσαν ἀπλῆν, μὲ εἰκόνας καὶ παραδείγματα ἐκ τῆς ζωῆς τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων.

Καὶ ὄχι μόνον ὁ Χριστός, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐδίδαξε τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας. Τὸ ἐπάγγελμά του σκηνοποιός, τέχνη τὴν ὁποίαν ἔμαθεν ἐν Ταρσῶ ὅταν ἦτο νέος. Τὴν τέχνην τοῦ σκηνοποιοῦ ἐξηκολούθησε καὶ ὅταν ἔγινεν ὁ κορυφαῖος ἀπόστολος τῶν Ἑθνῶν. Διὸ καὶ ἔλεγεν «Ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ οὐδενὸς ἐπεθύμησα· αὐτοὶ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρεῖαις μου καὶ τοῖς οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὐταί» (Πράξ. 20, 33-34). Πρὸς δὲ τοὺς χριστιανούς τῆς Θεσσαλονίκης, πόλεως μεγάλης, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἔρρεπον πρὸς τὴν ὀκνηρίαν, ἐβροντοφώνησε τὸ αἰωνίου κύρους ἐργατικὸν ἀξίωμα, ἀξίωμα τὸ ὁποῖον, ὡς πληροφορούμεθα, εἶνε γραμμένον εἰς τὴν προμετωπίδα τοῦ Κρεμλίνου : «Εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω» (Β' Θεσ. 3, 10).

Τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων στοιχοῦντες οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας ὠμίλησαν καὶ ἔγραψαν περὶ ἐργασίας μὲ τόνον, τονίζοντες τὸ καθῆκον τοῦτο ὡς βασικὸν τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Ἡ ἐργασία, εἶπον, εἶνε μίμησις Θεοῦ κατὰ τὸν λόγον τοῦ Κυρίου «Ὁ Πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεταιται, καὶ γὼ ἐργάζομαι» (Ἰωάν. 5 17). Ὁ Μ. Βασίλειος λέγει, ὅτι καὶ τὰ εὐτελέστερα τῶν ἔργων ἔχουν τὴν ἀξίαν των ὅταν γίνονται πρὸς ὠφέλειαν τοῦ πλησίου καὶ δόξαν τοῦ Θεοῦ. Πᾶν δ,τ

διὰ τὸν Θεὸν γίνεται, διακηρύττει ὁ ἱερός πατήρ, δὲν εἶνε μικρόν, ἀλλὰ μέγα καὶ πνευματικόν, καὶ τῶν οὐρανῶν ἄξιον, καὶ τοὺς ἐκεῖθεν ἔλκον μισθοὺς. Ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶσσαν Ἰωάννης πολλάκις εἰς τὰς ὁμιλίαις του, ἐνῶ καυτηριάζει τὴν ζωὴν τῶν ἀργοσχόλων καὶ ὀκνηρῶν τῆς ἀριστοκρατίας, ἐγκωμιάζει τὴν ζωὴν τῶν ἐργατικῶν ἀνθρώπων τοῦ λαοῦ. «Μὴ καταφρονῶμεν, λέγει, τῶν ἀπὸ χειρῶν τρεφομένων, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον αὐτοὺς μακαρίζωμεν διὰ τοῦτο» (Ἰδέ βιβλίον ἀρχιμ. Ἡλία Μαστρογιαννοπούλου «Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ ἄνθρωπος», ἔκδοσις «Ζωῆς», Ἀθῆναι 1966, σελ. 346-354). Τὰ μοναστήρια, τὰ ὁποῖα ἴδρυσαν μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Πατέρες, ὑπῆρξαν ὄχι μόνον τόποι αὐτοσυγκεντρώσεως καὶ προσευχῆς, ἀλλὰ καὶ ἐργαστήρια. Τὰ παλαιὰ καὶ ἔνδοξα ἐκεῖνα μοναστήρια ὑπῆρξαν κυψέλαι ἐργατικότητος. Τὰ μοναστήρια κατὰ τοὺς σκοτεινοὺς αἰῶνας τῆς βαρβαρότητος ἐδίδαξαν τὴν ἐργασίαν εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως. Μοναχικὰ τάγματα ἐξεχέρσωσαν ἀγρίους τόπους, ἐδίδαξαν δὲ τὴν γεωπονικὴν καὶ ἄλλας τέχνας. Ἐδίδαξαν τοὺς λαοὺς, ὅτι ἡ ἐργασία δὲν εἶνε κατάρρα, ἀλλ' εὐλογία.

Ὁ ἔξοχος παιδαγωγὸς καὶ φιλόσοφος κ. Κωνσταντῖνος Γεωργούλης εἰς ἄρθρον του εἰς τὸ Ἐγκυκλοπαιδικὸν Λεξικὸν τοῦ Ἡλίου ὁ-

Ἡ Ἑλλάς ἔχει ἀνάγκην τεχνικῶν σχολῶν

μολογεῖ τὴν θλιθερὰν ἀλήθειαν ὅτι ἡ τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις ἐν Ἑλλάδι εὐρίσκεται εἰς χαμηλοτάτην στάθμην (Τόμ. Ζ' σελ. 1565). Τὸ παιδί πού θέλει νὰ μάθῃ μίαν τέχνην, πρέπει νὰ εὕρῃ ἓνα «μάστορα» διὰ νὰ ἐκπαιδευθῇ. Τὸ τί ὑποφέρουν τὰ ταλαίπωρα παιδιὰ εἰς τὰ ἰδιωτικὰ ἐργαστήρια, δὲν περιγράφεται. Πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, τὰ παιδιὰ γίνονται ἀντικείμενα ἐκμεταλλεύσεως. Θὰ ἠδύναντο ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος νὰ μάθουν τὰ παιδιὰ τέχνην, ἀλλὰ τὰ ἀφεντικά των, διὰ νὰ τὰ κρατήσουν ὅσον τὸ δυνατόν περισσότερον πλη-

182

σίον των καὶ νὰ τὰ ἐκμεταλλεύωνται, δὲν τοὺς διδάσκουν τὰ λεγόμενα μυστικά τῆς τέχνης. Δι' αὐτὰ πρέπει νὰ πληρωθοῦν ἰδιαιτέρως ! Περὶ δὲ ἀμοιβῆς τῆς ἐργασίας τῶν μαθητευομένων τί νὰ εἶπη τις ; Ὑποσιτίζονται καὶ γίνονται ἐρείπια, καθ' ὃν χρόνον οἱ σπουδασταὶ τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν, οἱ ὑποψήφιοι ἀργόσχολοι ἐν πολλοῖς καὶ προικοθηῆραι, σιτίζονται δωρεὰν εἰς τὸ Πρυτανεῖον, εἰς τὰς Φοιτητικὰς Λέσχας, καὶ τρώγουν ὡς ὄρνεα τὰ κρέατα, καταλύοντες ὅλας τὰς νηστείας, καὶ πάλιν γογγύζοντες καὶ βλασφημοῦντες... Ὡραία κοινωνικὴ δικαιοσύνη καὶ δημοκρατία ἐν Ἑλλάδι !

Τὸ ἄθλιον αὐτὸ καθεστῶς τῆς ἀνίσου μεταχειρίσεως τῶν παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ καταργηθῆ. Τὸ προβάδισμα πρέπει νὰ δοθῆ εἰς τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν. Τὸ μέγα ἄνοιγμα μεταξὺ κλασσικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως πρέπει νὰ μειωθῆ. Νὰ συμπλησιάσουν τὰ ἄκρα. Χωρὶς νὰ ὑποτιμηθῆ ἡ κλασσικὴ παιδεία, ὀφείλει νὰ περιορισθῆ ἢ ὑπερτροφικὴ ἀνάπτυξις τῆς. Ἀντὶ τῶν πολλῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, θὰ ἔφθανον ὀλίγα κλασσικὰ Γυμνάσια, εἰς τὰ ὁποῖα, καλῶς λειτουργοῦντα, ὑπὸ ἀρίστους καὶ ἐμπνευσμένους καθηγητάς, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐκπαιδευθοῦν οἱ νέοι, ὅχι ὅλοι οἱ νέοι, ἀλλὰ οἱ νέοι οἱ διακρινόμενοι διὰ τὰς θεωρητικὰς κλίσεις καὶ ἐπιδόσεις των. Τὰ ὑπόλοιπα σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως νὰ κλειστοῦν. Καὶ εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν νὰ λειτουργήσουν Σχολαὶ τεχνικαὶ καὶ ἐπαγγελματικαί, ἀναλόγως τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς ἐκάστου τόπου. Νὰ λειτουργήσουν Σχολαὶ γεωργικαί, Σχολαὶ ξυλουργῶν καὶ ἐπιπλοποιῶν, Σχολαὶ σιδηρουργῶν, Σχολαὶ οἰκοδόμων, Σχολαὶ ἠλεκτρολόγων καὶ ὑδραυλικῶν, Σχολαὶ ἀλιείας, Σχολαὶ ναυτικῶν, Σχολαὶ τυπογράφων, Σχολαὶ ραπτῶν, Σχολαὶ ὑποδηματοποιῶν, Σχολαὶ μαγείρων, Σχολαί... Νὰ εἶνε δὲ ὅλαι αὐταὶ Σχολαὶ ἐφωδιασμέναι μὲ ὅλα τὰ μέσα πρὸς πρακτικὴν ἐξάσκησιν τῶν διαφόρων τεχνῶν καὶ ἐπαγγελμῶν.

των. Οί δὲ μαθητευόμενοι νὰ ζοῦν κοινοβιακῶς διὰ τὴν καλλιέργειαν τοῦ συναισθήματος τῆς ἀδελφότητος.

Τὸ μεγαλειῶδες αὐτὸ πρόγραμμα τῆς ἀναπτύξεως Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως προσκρούει βεβαίως καὶ

Ν' ἀνθίσουν καὶ εἰς ἄλλα ἐμπόδια, ἀλλὰ προπαν-
πάλιν αἱ τέχναι τὸς προσκρούει εἰς τὴν ἐξεύρε-
σιν προσώπων καταλλήλων διὰ
τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἔχομεν 40 χι-

λιάδας περίπου διδασκάλων καὶ καθηγητῶν θεωρητικῶν μαθημάτων, ἀλλὰ ποῦ διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ ἐν θεωρίᾳ καὶ πράξει ἱκανοὶ νὰ ἀναλάβουν τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἑλληνοπαίδων; Μᾶς ἔφαγεν ὁ βερμπαλισμός. Ἡ πρᾶξις ἐγκατελείφθη. Ἡ τέχνη κατέπεσεν εἰς τὴν χώραν μας, εἰς μίαν χώραν, ἡ ὁποία ἄλλοτε εἶχεν ὄχι μόνον τὰ σκῆπτρα τῶν γραμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὰ σκῆπτρα τῶν τεχνῶν. Καὶ ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀκόμη οἱ Ἕλληνες διέπρεπον εἰς τὰς τέχνας καὶ ἐνίκων τοὺς βαρβάρους. Περίφημοι ἦσαν αἱ συντεχνίαι των. Ἐξοχα δείγματα τέχνης των, κεραμευτικῆς, γλυπτικῆς, ξυλογλυπτικῆς, ὑφαντουργικῆς, ἀρχιτεκτονικῆς διασώζονται μέχρι σήμερον. Πρὸ καιροῦ εἰς ἀνασκαφάς, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς τὴν περιφέρειαν Χερσῶνος τῆς Ρωσίας, ἀνεκάλυψαν ἔξοχα ἔργα χειροτεχνίας Ἑλληνικῆς προελεύσεως. Παντοῦ εἶχον διάδοσιν τὰ προϊόντα τῶν Ἑλλήνων τεχνητῶν. Ἐθεωροῦντο τὰ πρῶτα. Ποῦ σήμερον ἐπιμέλεια καὶ ζῆλος; Ποῦ βραβεῖα καὶ ἀμιλλα διὰ τὴν πρόοδον; Μᾶς νικοῦν κατὰ κράτος ἄλλοι λαοί, οἱ ὁποῖοι τὰ πρῶτα μαθήματα τῆς τέχνης ἐδιδάχθησαν ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα.

Ἄς ἀνθίσουν καὶ πάλιν εἰς τὸν τόπον μας αἱ τέχναι. Ἄς καλλιεργηθῇ ἐπιστημόνως ἡ γῆ τῶν πατέρων μας, ἡ ποτισμένη μὲ αἵματα καὶ δάκρυα. Ἄς καλλιεργηθῇ μέχρι τελευταίας σπιθαμῆς. Ἄς τινάξουν καὶ οἱ βράχοι μας ρόδα. Ἄς γίνῃ ἀρίστη ἐκμετάλλευσις ὅλου τοῦ χερσαίου καὶ ἐναλίου πλοῦτου τῆς Πατρίδος. Ὑπάρχει πολὺς πλοῦτος ἀνεκμετάλλευτος. Ἄς τὸ ἐπα-

184

να λάβωμεν : Θὰ ἡδύνατο νὰ ζήσῃ διπλάσιος πληθυσμὸς εὐτυχῆς, καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος νὰ μὴ τρώγουν πικρὸν ἄρτον εἰς τὰ ξένα.

Ὁ Χριστός, ὁ πρῶτος ἐργάτης τῆς Χριστιανωσύνης, ὁ ἀγιάσας τὴν ἐργασίαν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῆς Ναζαρέτ, θὰ εὐλογήσῃ ἀσφαλῶς πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς κατεύθυνσιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων τῆς Ἑλλάδος.

